اقتصاد ایران
دیدار هامانه با وزیر چینی ۱۲

اقتصاد ایران
قرارداد وزارت نفت با صنایع دفاع .. ۱۲

بورس
استراتژی معاملاتی برای کسب سود ۱۳

بازار
افزایش بهای پوند و یورو ۱۴

معاونت پژوهش و بین‌الملل وزارت ارتباطات در گفت‌وگو با شرق خبر داد:

پرداخت ۱/۵ میلیارد تومان وام به فعالان ICT

خاطره وطن‌خواه

حضور کمال محامدپور در وزارت ICT به سال نمی‌رسد، اما گویا او تصمیم گرفته معاونت آموزش پژوهش و بین‌الملل این وزارتخانه را تحرک بیشتری ببخشد، چه به گفته او تمام مسئولیت‌ها در وزارت ICT اجرایی است و اصولاً لازمه کار دولتی همین است. محامدپور دارای دکترای (برق- مخابرات از انگلستان) است و پیش از این معاون آموزشی دانشگاه خواجه نصیرالدین طوسی بوده است. معاونت تحت مدیریت او به جز دو بخش پژوهش و آموزش، نقطه برقراری تماس با دنیا است. مدیریت بخش بین‌الملل ICT نقطه اتصال ایران در مجامع بین‌المللی از مسیری است که کمال محامدپور باید آن را مدیریت و البته هدایت کند.

■■■

■یکی از اقداماتی که وزارت ICT و به طور مشخص معاونتی که شما مسئولیت آن را بر عهده دارید، در دست اجرا دارد، اعطای وام به شرکت‌هایی است که در زمینه ICT فعالیت می‌کنند، در دوره جدید وضعیت پرداخت این وام‌ها چگونه است؟

وجوهی از محل درآمد شرکت‌ها در اختیار وزارتخانه وجود دارد که مطابق قانون برای توسعه IT، ICT و فناوری‌های ICT در اختیار بخش خصوصی قرار می‌گیرد. این حرکت از سال ۸۲ آغاز شد و سالانه حدود ۴۰ میلیارد تومان در اختیار وزارتخانه قرار می‌گیرد. در دولت جدید سعی کردیم که این اعتبارات را سامان ببخشیم. اقدام اول توزیع این تسهیلات در سراسر کشور بود. یعنی برخلاف قبل که تنها ۲۰ درصد از اعتبارات در مناطق کشور جذب شده بود و ۸۰ درصد در تهران، تصمیم گرفتیم کمیته وام برای استان‌ها تعریف کنیم بدون اینکه سقف وام برایشان در نظر بگیریم. خوشبختانه با اقدامات اولیه‌ای که انجام شد، توزیع ۸۰ درصد تهران و ۲۰ درصد در پایان ۸۴ به ۶۰ درصد استان‌ها و ۳۰ درصد تهران رسیده است.

■سود این وام‌ها چقدر است؟

سود این وام‌ها ۱۲ تا ۱۵ درصد بود که در آذرماه سال گذشته به ۸ تا ۱۲ درصد کاهش یافت. البته امسال به ۶ تا ۹ درصد کاهش دادیم یعنی تک‌رقمی شده است. مجموعه وزارتخانه در دور جدید اعتقاد دارند که استان‌ها را بیشتر درگیر با مسائل (ICT) کند.

■زمینه تخصیص این وام‌ها چگونه است؟

این وام به بخش خصوصی و تعاونی اختصاص خواهد یافت. که در ده گروه مختلف دسته‌بندی می‌شود یک بخش از وام‌ها به دو گروه پیمانکاران و تولیدکنندگان طرف قرارداد وزارتخانه مثل مخابرات، پست یا پست‌بانک، بخش دیگر هم مربوط به بخش تحقیقات است.

۱۰ گروه با زمینه‌های پژوهشی، دانشگاهی، مراکز فنی و حرفه‌ای، تولیدکنندگان نرم‌افزار در زمینه ICT، مراکز ISP، IDS، دفاتر خدمات مخابراتی، شرکت‌های خصوصی که خدمات پست و مخابرات را ارائه می‌کنند در این مجموعه قرار می‌گیرند. این ۱۰ گروه البته با سقف وام‌های متفاوت در این مجموعه قرار می‌گیرند.

■سقف وام‌ها چقدر است؟

از ۱۵ میلیون تومان آغاز می‌شود و تا سقف ۱/۵ میلیارد تومان خواهد بود. مثلاً یک مرکز IDS به شرط آنکه ۲۵ درصد از سرمایه‌گذاری لازم را داشته باشد، می‌تواند تا ۱/۵ میلیارد تومان وام دریافت کند.

■چگونه تشخیص می‌دهید که فعلاً یک شرکت چه میزان وام دریافت کند؟

کمیته‌ای برای بررسی تقاضاها ایجاد شده که مسئولیت آن با این معاونت است. کمیته‌های فرعی هم در استان‌ها داریم که فعلاً اختیار پیدا کرده‌اند تا سقف ۱۰۰ میلیون تومان وام بپردازند. بیش از این میزان به کمیته مرکزی در تهران ارسال خواهد شد.

■نحوه پرداخت این وام‌ها چگونه است؟

این اعتبارات در اختیار پست‌بانک قرار دارد. پس از آنکه کمیته‌ها مصوب کردند که به چه میزان و چه گروهی وام بپردازند، به پست‌بانک اعلام می‌شود. پست‌بانک نیز طبق عملیات بانکی با اخذ وثیقه، وام‌ها را در اختیار متقاضیان قرار می‌دهد.

■آیا اولویت‌بندی هم برای پرداخت این وام‌ها در نظر گرفته شده است. مثلاً مدارس در اولویت کمیته تحت‌نظر شما هستند یا یک مرکز ISP که طبعاً شغل هم ایجاد می‌کند؟

ما براساس تعداد تقاضاها اولویت‌بندی می‌کنیم. اگر احساس کنیم که یک مرکز آموزش یا فنی و حرفه‌ای در یک مقطع نیاز به وام دارد، مشکلی نیست به او هم وام پرداخت می‌شود. یعنی برای هر گروهی بخشی از اعتبار در نظر گرفته شده.

■منظور من این بود که اگر زمانی تقاضا زیاد بود و محدودیت وام وجود داشت، شما اولویت را به ISP می‌دهید یا مدرسه؟

هر کدام با توجه به اعتباراتی که برایشان در نظر گرفته شده وام دریافت می‌کنند و این تخصیص هیچ تداخلی با هم ندارد. ISPها وام مربوط به خود را می‌گیرند و مراکز آموزشی هم همین‌طور.

■در این تفکیک سقف وام‌ها را مشخص کرده‌اید؟

طبق جدولی که به تصویب رسیده درصد تخصیص وام برای هر گروه از کل مبلغ وجود دارد. البته گاهی برخی از گروه‌ها تقاضای بیشتری دارند که ممکن است در فرآیند کار با مشکل کمبود منابع روبه‌رو شویم که در آن صورت می‌توانیم در بقیه گروه‌ها جابه‌جایی انجام دهیم.

■چقدر وام تا به امروز پرداخت شده است؟

کار واگذاری این وام‌ها از سال ۸۲ با وجودی که قانون برای اعطای آن به تصویب رسیده بود، آغاز نشد. از اواسط ۸۳ این کار رسماً آغاز شد. از سال ۸۴ این حرکت سریع‌تر شده به طوری که تا به حال ۱۴۳۰ پرونده تشکیل شده است یعنی حدود ۳۴ میلیارد تومان مصوب شده که از این میزان ۲۷ میلیارد تومان پرداخت شده و بقیه در دست اقدام است.

■این ارقام از مجموع ۴۰ میلیارد محاسبه شده؟

بله، البته اعتبارات سالیانه هم با این ارقام جمع می‌شود. یعنی باز هم پرونده‌هایی وجود دارد که باید بررسی شوند. اما عملکرد ما تا پایان فروردین ۸۵، آماری بود که ذکر کردم. این ۳۴ میلیارد تومان مصوب قابل پرداخت است. مگر اینکه متقاضی نتواند وثیقه لازم را تهیه کند و اعلام انصراف کند. برای سال جاری هم ۲۲ میلیارد تومان اعتبار در نظر گرفته شده و به نظر می‌رسد که به تدریج بخش خصوصی و تعاونی استقبال کنند و حتی در آینده نزدیک با کمبود اعتبار هم روبه‌رو شویم.

■دوره بازپرداخت این وام‌ها چه مدت است؟

در گروه‌های مختلف متفاوت است. یعنی از ۲۴ ماه تا ۳۶ماه. کارمزد هم بر همین اساس متفاوت است. بعضی از گروه‌ها ۶درصد و برخی تا ۹ درصد است.

■برنامه‌ای برای کاهش مجدد سود وام‌ها وجود دارد؟

بله، بنای کار را بر این گذاشته‌ایم که به مرور کاهش صورت بگیرد. البته بخشی از این کارمزد به پست‌بانک اختصاص دارد که معمولاً بانک‌ها بین یک تا ۴ درصد کارمزد می‌گیرند. پست‌بانک ۲/۵درصد برای این وام‌ها در نظر گرفته است. اگر بتوانیم به نحوی اطمینان حاصل کنیم که اقساط این وام‌ها برمی‌گردد به تدریج این کارمزد را حذف می‌کنیم. بقیه این کارمزد برای پاسخگویی به عدم برگشت یا سوخت شدن اقساط یا هزینه‌هایی که پست‌بانک لازم دارد اختصاص دارد که اگر کسی وام را نپرداخت از طریق مراجع قضایی پیگیری کند. اما در نظر داریم وام‌ها را بیمه کنیم تا به طور کلی کارمزد هم کاهش یابد و به حد همان ۲/۵درصد کارمزد برسد.

■همان گونه که گفتید مدیریت تخصیص این وام‌ها با معاونت آموزش، پژوهش و تحقیقات قرار دارد. حال این تصور پیش می‌آید معاونتی که باید عمده کارش صرف ارتباط با مراکز آموزش یا سیاستگزاری شود، چرا باید درگیر کار اجرایی به این شکل شود. آیا بهتر نبود که مدیریت این کار به بانک عامل سپرده شود؟

عمده کارهای ما اجرایی است. ما کار غیراجرایی نداریم. البته بخشی از کار ما سیاستگزاری است. همه معاونت‌ها درگیر کار اجرایی هستند هر کدام به فراخور وظیفه و حوزه تخصصی فعالیت خود نیازها را بررسی می‌کنند. دبیرخانه وام در ستاد وزارتخانه است. کمیته مرکزی پرونده‌ها را در شورا بررسی می‌کنند. پس از این مرحله در اختیار بانک قرار می‌گیرد. در واقع کاری که ما انجام می‌دهیم تامین منابع برای پست‌بانک است و پس از آن ابلاغ مصوبات به پست‌بانک صورت می‌گیرد. البته پست‌بانک موظف است مطابق قرارداد، به ما گزارش عملکرد درخصوص میزان بازپرداخت وام‌ها و وضع موجودی ارائه کند. بنابراین این پروسه خود لازمه کار اجرایی است و البته لازمه کار تحقیق ICT است. ماموریت وزارتخانه کمک به توسعه ICT است. بنابراین به روش‌های مختلف گاهی به صورت کمک بلاعوض یا پرداخت وام این ماموریت دنبال می‌شود.

ادامه در صفحه ۱۲

عکس: مهدی حسنی، شرق

تفسیر اقتصادی

چین و معضلی به‌نام انرژی

فرزانه سالمی

«صنعتی شدن، گسترش شهرها و افزایش شدید استفاده از وسایل نقلیه موتوری مهمترین عواملی هستند که تقاضای فزاینده چین برای انرژی را شکل داده و چالشی جدی در برابر استراتژی‌های پکن در عرضه انرژی قرار داده‌اند.» این نکات اخیراً در اظهارات «فنگ فی» یکی از مقامات ارشد مرکز تحقیقات دولتی چین مطرح شده است. وی در عین حال تاکید کرده است که اقتصاد چین ـ که رشد سریعی دارد- اکنون در معرض تغییر و تحول بزرگی برای شکل گیری ساختاری جدید قرار گرفته است که براساس روند سریع صنعتی شدن چین بنا خواهد شد. سال گذشته بازده صنایع سنگین چین حدود ۶۹ درصد از کل بازده صنعتی این کشور را تشکیل می‌داد و این روند احتمالاً در آینده هم به همین شکل ادامه خواهد یافت. اما آن گونه که «فنگ فی» می‌گوید در حال حاضر سالانه ۱۵ میلیون نفر از جمعیت روستایی چین به شهرها می‌آیند و به همین جهت میزان شهرنشینی در چین تا سال ۲۰۲۰ میلادی به ۵۵ تا ۶۰ درصد افزایش خواهد یافت. بر این اساس تا سال ۲۰۲۰ میلادی، ۶۰ درصد از ۱/۵ میلیارد جمعیت چین- یعنی حدود ۹۰۰ میلیون نفر- به زندگی در شهرها روی خواهند آورد، اما در حال حاضر تنها ۳۰ درصد از جمعیت ۱/۳ میلیارد نفری چین ـ یعنی ۳۹۰ میلیون نفر- در شهرها زندگی می‌کنند. این مسئله به‌خصوص در عرصه مصرف انرژی اهمیت زیادی دارد زیرا به‌طور معمول مصرف متوسط سرانه انرژی ساکنان شهر، حدود ۳/۵ برابر ساکنان روستا است و بنابراین هرچه رشد شهرنشینی بیشتر باشد تقاضای انرژی نیز افزایش خواهد یافت. به علاوه افزایش فزاینده تعداد اتومبیل‌های مورد استفاده در چین هم احتمالاً بالا رفتن تقاضا و مصرف انرژی در چین را تشدید خواهد کرد. قیمت خودروها در چین به سطح قابل دسترسی رسیده و به همین جهت هر ساله تعداد بیشتری از مردم چین به استفاده از خودرو روی می‌آورند. براساس آماری که وزارت رفاه عمومی چین منتشر کرده است اکنون حدود ۳۰ میلیون وسیله نقلیه موتوری در چین تردد می‌کنند درحالی ارقام فروش خودرو در چین دائماً در حال افزایش است. انتظار می‌رود تعداد خودروهای در حال تردد نیز به شدت بالا برود که افزایش مصرف انرژی را به همراه خواهد داشت.

ادامه در صفحه ۱۲